

Ujaqqat erlinnartut pinneraasiassat Nunatsinni piarneqarsimasut Nunatsinni sileqqaarlugit nunatta avataanut anninneqartarnissaannik piumasaqaateqalernissaq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallittoqarnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Demokraatini siunnersuuteqartoq isumaqatigilluinnarparput oqarmat aatsitassanut inatsisip ulloq 1. januaari 2010 atuutilersup pitsanngorsarnissaa ujartortuartariaqaripput.

Aamma isumaqataaqaagut oqarmat pingaaruteqartoq suliffiit sapinngisamik amerlanerpaat pilersinneqarnissaat kiisalu aatsitassiormi Landskarsip sapinngisamik annerpaamik iluanaaruteqartarnissaa. Uangutsinnut politikerinut pingaaruteqarluinnartuq tassaavoq pineqartut taakku marluk ataqatigiisinnissaat naak imminnut akerliusutut inisseeqajaasarsinnaagaluartut.

Demokraatini siunnersuuteqartoq isumaqatiginngilluinnarparput oqarmat nunat allamiut aatsitassarsiortut nunaqavissunut naleqqiullugit salliutinneqartut. Aatsitassanut inatsit imatut iluarsaavoq, kikkut tamarmik sumiuugalarunilluunniit aatsitassarsiornissaq siunertaralugu misissueqqaarnissamut akuersissummik qinnuteqarsinnaatitaasut. Inatsit tamanut assigiippoq aamma nunaqavissut suliffiutaat allamiusulli qinnuteqarsinnaatitaapput pissarsiariniarlugu misissueqqaarnissamut akuersissut.

Nassuerutigiinnartariaqarparpulli aatsitassarsiorniaraanni aningaasat annaariaannaasinnaasut amerlasoorsuit pigineqartariaqartut. Puigussanngilarput tamakkununga misissueqqaarnernut untritillit milliuunilikkaat atorneqartarmata nalullugu naggataatigut iluanaarutissartaqarnersoq. Isukasiani suliaq assersuutigiinnariartigu, 400 millioner koruuninik aningaasartuuteqarfiusoq qaarusummillu kinguneqanngitsoortoq.

Misissueqqaarnissamut akuersissutit ilaat ikittuinnaat aatsitassarsiulernermik kinguneqassapput. Allatut oqaatigalugu inoqartariaqarpoq aningaasaleerusuttunik nalullugu aningaasaliissutit uteqqissanersut. Amerlanngillat taamatut misileerusussinnaasut. Demokraatini taamaattumik nuanaarutigaarput, nunat allamiut ingerlatseqatigiiffiutaat aningaasaliisarmata nunatsinnilu aatsitassarsiorninik pilersitsisarlutik.

Politikerit suliassaarput aatsitassanut inatsimmi allassimasut aalajangersakkat atussallugit, Kalaallit Nunaannut aatsitassarsiorneq iluanaarutaalluaqqullugu aningaasaleerusussinnaasut qimaatinngikkaluarlugit. Tassunga atatillugu soorunami pingaaruteqarpoq piiaarnernut akuersissummut, tunisassiormernut taamatullu matusinissamut pilersaarutinut atatillugu eqqarsaatigilluakkamik piumasaqaateqarnissarput taamatullu aamma qularnaarneqartussaavoq Namminersorlutik Oqartussat kommunit ingerlatseqatigiiffiillu ataasiakkaat pitsaasunik isumaqatigiisuteqartarnissaat. (Impact Benefit Agreement – IBA).

Uunga apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnissamut siunnersuummut tunngatillugu Demokraatini isumaqarpugut pingaaruteqartoq kikkut tamarnik unneqqarillutik oqalunnissaat isumaqatigiissutigalugulu uani apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnermi eqqartorneqassasoq True North Gems, Aappaluttumi Kalaallit Nunaata aatsitassarsiorfissaa. Taanna ingerlatseqatigiiffinni kisiartaavoq ujaqqanik erlinnartunik tunisassiortussanngortoq.

True North Gems Greenland A/S-p Aatsitassanut ataatsimiititaliamik kiisalu Akileraarnermut Akitsuutinullu ataatsimiititaliamik oqaloqateqareerpoq. Ataatsimiinnerni taakkunani nassuiaatiginearput ingerlatseqatigiiffiup ingerlatassai aamma paasissutissiissutigineqareerput suliamut atatillugu maannamuugallartoq aningaasarsiornikkut kingunissat.

Demokraatini tamanna tunngavigalugu isumaqarpugut paasillugu, nunatut suliaq annertuumik pissarsissutigissallugu. Ingerlatseqatigiiffiup ersarissumik takutereerpa, nunaqavissunik sulisoqarlutik sutigut tamatigut taamatullu aamma nunaqavissut pilersuisutut atorlugit, periarfissaqartillugu.

Tamatuma saniatigut maluginngitsuugassaangilaq, maannagaaq ingerlatseqatigiiffik ingerlatseqatigiiffittut akileraalereemat.

Tamatuma saniatigut know-how - ilisimasat assigiinngitsutigut piortorneqarput, siunissami aatsitassarsiornermut iluaqusisussat nalilerneqarsinnaangitsumik. Eqqaamassavarput pineqarmat ukiumut 20-22 milliuninik ujaqqanik piaasarnissaq. Nunami maani suli suliffissuarmik peqanngilagut ujaqqanik taama amerlatigisunik silisisinnaasunik qillarissaasinnaasunillu. Maannakkuugallartoq ilisimasaqanngilagut taamaattumik suliffissuarmik pilersitsinissamut peqataanik pisisartunik ataasiakkaanik iluarusutsitsisinnaasunik aamma pisisartut pisariaqartitsinerannik naammassinnissinnaasunik. Eqqaamassavarput, pisisartut pinneraataarniarfiillu namminneq ilusissaq siliseriaasissarlu aalajangertarmatigut. Tassanilu tuniniaasorerusutatik atortarpaat.

Ingerlatseqatigiiffiulli neriorsuutiginiuuuaa Kalaallit Nunaanni silisisarfiliornissaq tapersersorumallugu arlaat taamaattumut aningaasaleerusulissagaluarpas. Politikerit pingaaruteqarpoq Kalaallit Nunaanni erlinnartunik aatsitassarsiorfiup siulliup tapersersornissaa aallarteqqaarneraniit ipitinniarsarinagu.

Iluatsitsinissarput pisariaqartipparput aningaasaliisartut amerlanerit qarmarsinnaajumallugit. Nunatut pisariaqartipparput iluatsitsisoqarnissaa soorlu rubinisorfik taamaassamaarpasittoq.

Demokraatini aamma small-scale akuersissutinik pillit assigiinngitsut oqaloqatiginikuuagut. Maluginiarparput ilaasa Kalaallit Nunaanni silisisarnissartik kissaatigigaat allallut nunani allani silisititsisarnissartik kissaatigigaat. Assigiinngitsorujussuupput, taamaakkaluartorli assigiissutigaaq niuerfiit nutaajulluinnarmata, nammineq ineriartortitassatik. Mikisualuit ilanngussorlugit uangut politikerit aalajangersaaniarsarissanngilagut.

Qularutissaanngitsumik isumaqarpugut aatsitassarsiorlut taakuummata ilisimasaqarnerusut niuernerup qanoq ingerlanissaanut. Uangut politikerit tamakku sinnerlugit mikisualuit tapullugit pilersaarusiorniarsarissanngilagut. Sinaakutissat uangut suliarissavagut, kisianni piviusunngortikkuminaatsunik piumasaqarfigissanngilagut allaat ingerlatseqatigiiffinnut

imaluunniit ataasiakkaanut smallscalenik akuersissummik peqartunut akilersinnaasuseq pilerisaarinermilu periutsit aserorterlugit.

Ingerlatseqatigiiffik imaluunniit small-scalemut akuersissummik peqartoq iluanaarneruppat amma iluanaarutit amerlanerusunut kalaallinut inuiaqatigiinnut tussapput. Aamma Landskarsi kommunillu karsii aningaasanik pisariaqartitsipput. Ingerlatsisut pilersaaruserlik. Pikkorinnerupput.

Demokraatini maannakkorpiaq atuuttoq aatsitassanut inatsit kiisalu Small-scale atorlugu akuersissummik pisarnermut malittarisassat atuuttut iluarisimaarpagut taamaattumik pissutissaqanngilaq Inatsisartut siunnersuuteqartup siunnersuuteqarneranut oqaaseqaateqartinneqarnissaat.

Aatsitassarsiorneq allararteriarli. Peqqinnanngilaq pisut pileruttorneranni malittarisassanik allannguinissaq. Atagu takoriartigu qanoq ingerlasoqarnersoq misilillugulu malittarisassat isumaqatigiissutillu atorsinnaanersut, allanngortiterinnginnitsinni.